

NVEs leverandørskifteundersøkelse, 3. kvartal 2014

Tallene i leverandørskifteundersøkelsen for tredje kvartal 2014 viser en nedgang i antall leverandørbytter blant norske husholdninger. NVEs beregninger viser at leverandørskifter blant husholdningene gikk ned med 14,5 % sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor. Videre har markedsposisjonen til den dominerende leverandøren for husholdninger i hvert nettområde holdt seg tilnærmet uendret for 3. kvartalet på rad, med 71 % markedsandel i gjennomsnitt. Prisene i de norske elspotområdene har også vært lavere enn på samme tid i fjor. Antall husholdninger på leveringsplikt har økt marginalt sammenlignet med forrige kvartal, med 0,1 %.

Antall leverandørskifter

I tredje kvartal 2014 viser NVEs foreløpige beregning at det ble foretatt 68 300 leverandørskifter blant norske husholdninger.¹ Dette er en nedgang på omtrent 14,5 % sammenlignet med tredje kvartal 2013. Beregningen for næringskunder viser at det ble foretatt 6 600 leverandørskifter i tredje kvartal 2014, en nedgang på omtrent 15,4 % fra tredje kvartal 2013.

Tabell 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder. Kilde: NVE.

Husholdningskunder	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. kvartal	51 900	80 000	21 400	93 600	92 400	100 200
2. kvartal	44 900	51 200	56 400	71 500	86 400	91 300
3. kvartal	44 600	45 400	50 000	82 400	79 900	68 300
4. kvartal	53 700	66 800	73 300	84 600	113 900	

Tabell 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder. Kilde: NVE.

Næringskunder	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. kvartal	8 300	9 700	13 200	15 400	18 000	11 500
2. kvartal	5 000	4 400	7 000	6 000	9 400	6 900
3. kvartal	2 700	4 400	7 000	5 200	7 800	6 600
4. kvartal	3 800	5 300	7 600	6 500	8 500	

Om leverandørskifter

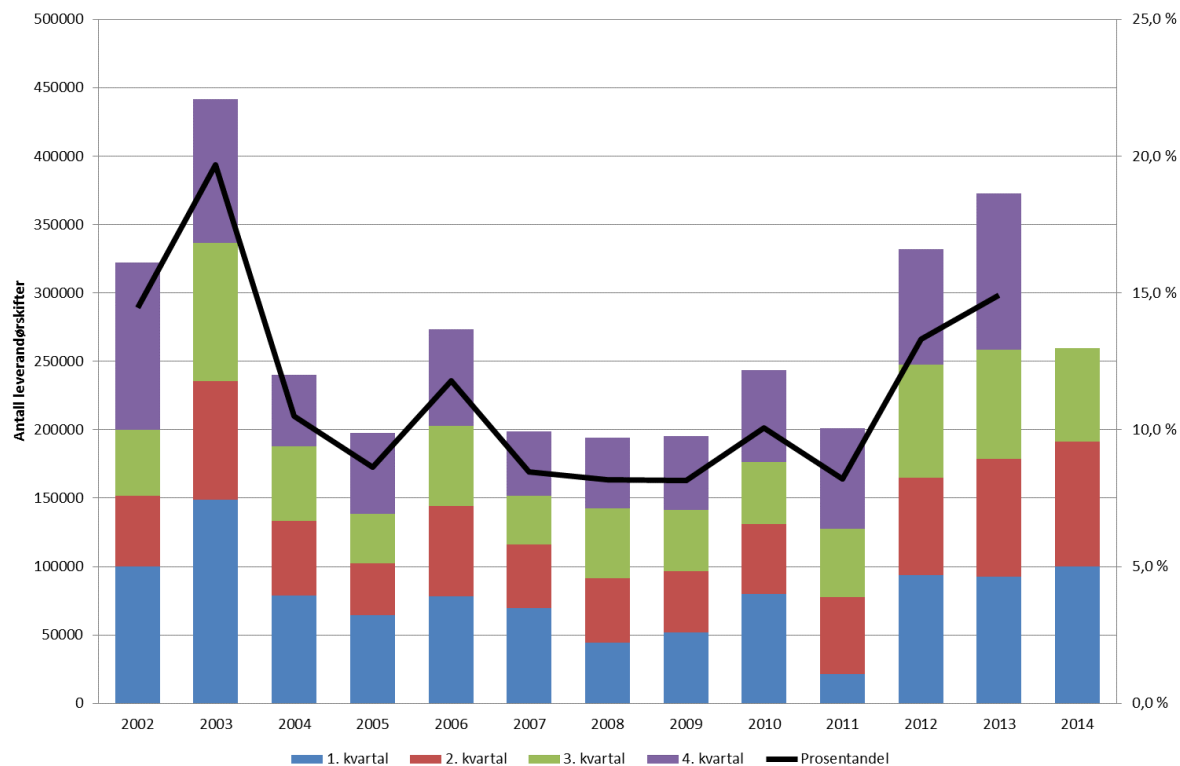
Antall leverandørskifter kan være en indikator for graden av konkurranse i sluttbrukermarkedet for kraft. I henhold til økonomisk teori vil man i et velfungerende kraftmarked med aktive og velinformerte forbrukere, ha forbrukere som velger de mest konkurransedyktige kraftleverandørene og strømvitalene. Dette vil bidra til god konkurranse i markedet, og bidra til å holde kraftleverandørenes marginer lave.

Det er verdt å merke seg at dette er tall som viser antall leverandørskifter, ikke antall forbrukere som skifter leverandør. Det betyr at dersom en forbruker bytter leverandør, og deretter bytter tilbake til sin forrige leverandør etter kort tid, telles dette som to leverandørskifter. Antallet forbrukere som har byttet leverandør kan dermed være langt lavere enn leverandørskiftetallene indikerer.

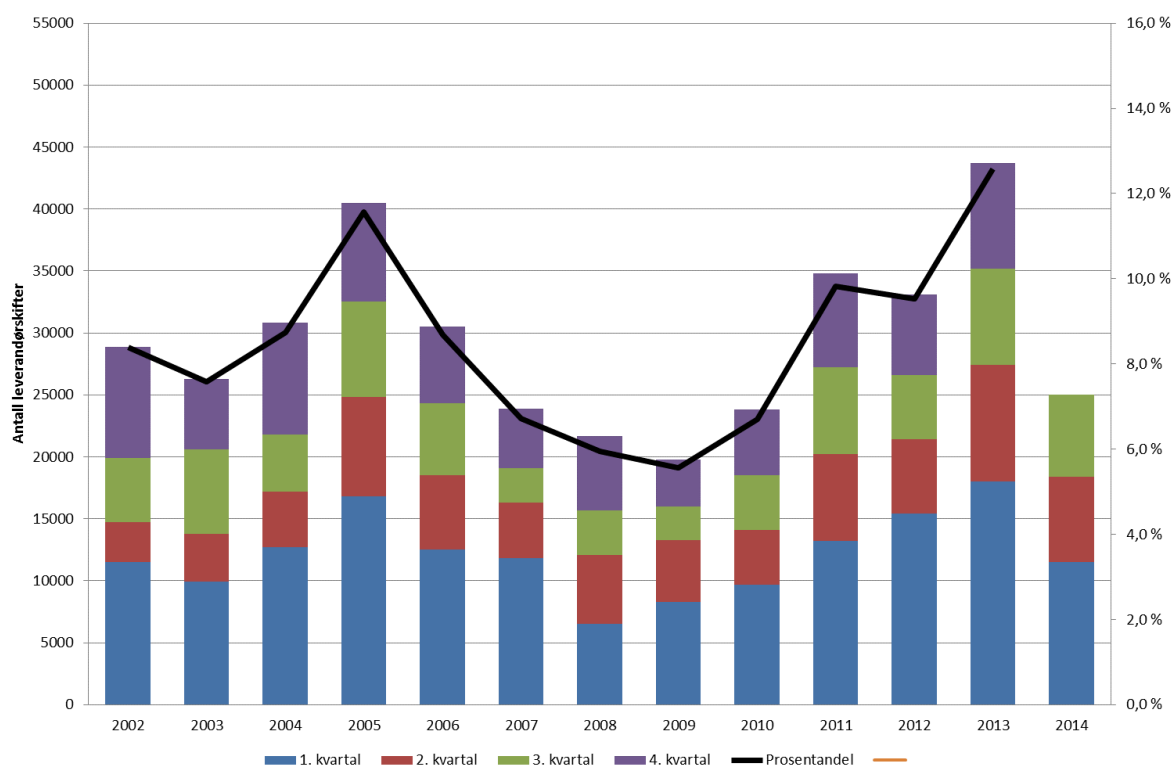
Norge var tidlig ute med å åpne opp for at sluttbrukere fritt kan velge kraftleverandør, og har i dag en relativt høy andel leverandørskifter sammenlignet med andre land i Europa. [Figur 1](#) og [Figur 2](#) viser utviklingen i antall leverandørskifter fra 2002 og frem til i dag for henholdsvis husholdningskunder og næringskunder. Den kraftige veksten i antall leverandørskifter ved årsskiftet 2002/2003 sammenfalt med en periode med svært høye kraftpriser. Det er imidlertid ikke bare høye priser som påvirker forbrukerne til å skifte kraftleverandør.

¹ Justeringsfaktor er basert på antall husholdningskunder og næringskunder i 2012. Når NVE i september 2014 mottar nye tall for totalt antall husholdnings- og næringskunder i 2013, vil leverandørskiftetallene justeres i henhold til korrekt antall husholdningskunder og næringskunder.

Figur 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder og årlige leverandørbytter for husholdningskunder i prosent. Kilde: NVE.

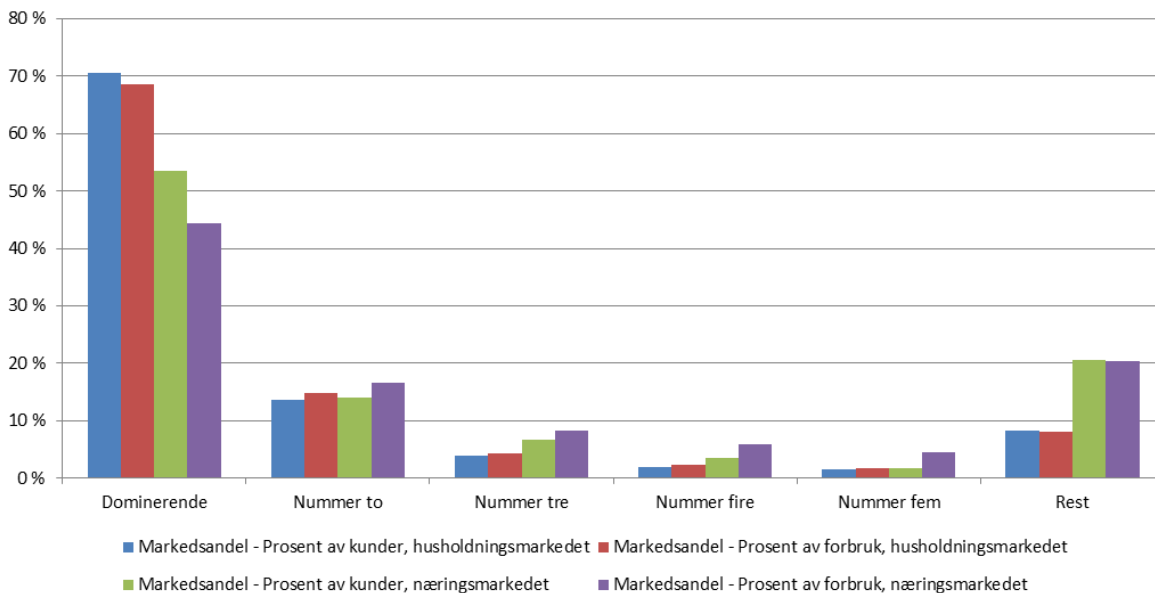
Figur 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder og årlige leverandørbytter for næringskunder i prosent. Kilde: NVE.

Markedsandeler

I tredje kvartal 2014 viser NVEs beregning at den dominerende leverandøren for husholdninger i hvert nettområde hadde i gjennomsnitt 71 % markedsandel. I næringsmarkedet er det beregnet at den dominerende leverandøren hadde i gjennomsnitt 53 % markedsandel. Dermed er markedsposisjonen til den dominerende leverandøren både for husholdningskunder og næringskunder er tilnærmet uendret både i første, andre og tredje kvartal 2014. Den dominerende leverandøren i hvert nettområde omsatte i gjennomsnitt 69% av husholdningskunderenes kraftvolum, og 44 % av næringskunderenes kraftvolum.

Figur 3: Gjennomsnittlig markedsandel for de fem dominerende leverandørene. Kilde: NVE

Sluttbrukerpriser

Prisene i de norske elspotområdene har vært lavere i tredje kvartal 2014 enn på samme tid i fjor. Gjennomsnittsprisene for spotpriskontrakter i de tre sydligste elspotområdene (NO1, NO2 og NO5) lå helt likt i tredje kvartal, med en pris på 34,0 øre/kWh.² Kunder med spotpriskontrakt i elspotområdet Midt-Norge (NO3) hadde en høyere pris enn kunder i de sydligste elspotområdene, med 37,3 øre/kWh. Dette er likevel 3,3 øre/kWh billigere enn i tredje kvartal i 2013. I elspotområdet Nord-Norge (NO4) var gjennomsnittsprisen 29,7 øre/kWh i tredje kvartal 2014, 2,3 øre/kWh billigere enn i tredje kvartal 2013. Gjennomsnittsprisen for standard variabel kontrakter var 29,5 øre/kWh i tredje kvartal 2014. Dette gjorde disse kontraktene 9,4 øre/kWh billigere enn i tredje kvartal 2013.

Tabell 3: Gjennomsnittlige priser (øre/kWh) på kraftkontrakter. Kilder: Nord Pool Spot, Konkurransetilsynet og NVE.

	Standard variabel kontrakt	Elspotområdet Øst-Norge (NO1)	Elspotområdet Sørvest-Norge (NO2)	Elspotområdet Midt-Norge (NO3)	Elspotområdet Nord-Norge (NO4)	Elspotområdet Vest-Norge (NO5)
3. kv. 2014	29,5	34,0	34,0	37,3	29,7	34,0
2. kv. 2014	33,9	24,2	24,1	34,9	27,6	24,1
3. kv. 2013	38,9	36,6	40,6	40,6	32,0	36,5

Om priser

De oppgitte prisene er inkl. mva. og et påslag på 3,5 øre/kWh, bortsett fra i elspotområdet Nord-Norge, hvor prisen er oppgitt ekskl. mva. og inkludert et påslag på 2,8 øre/kWh (opp fra 3,1 og 2,5 øre/kWh i 2013). Det inkluderte påslaget er beregnet av NVE, og skal representere et gjennomsnittlig påslag på spotpriskontrakter tilbudt i markedet. Påslaget brukt for kontrakter i elspotområdet Nord-Norge er lavere fordi husholdningskunder i Nordland, Troms og Finnmark har fritak fra merverdiavgift på strøm.

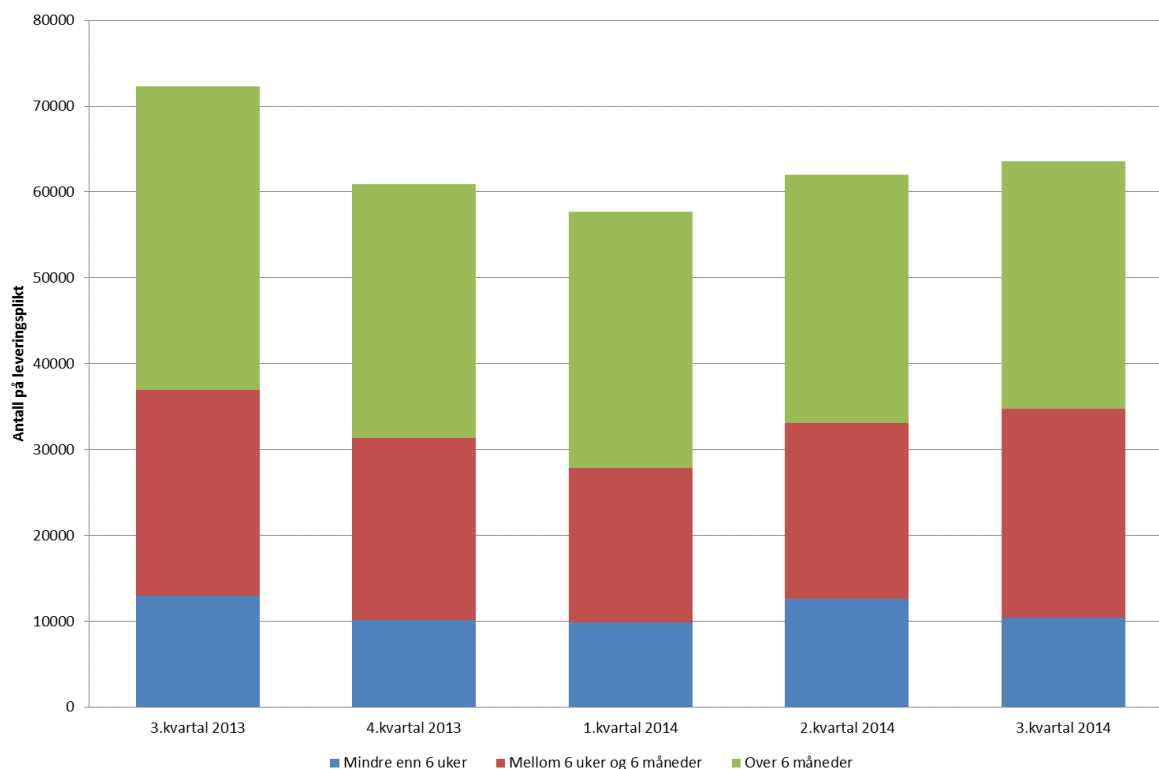
² Gjennomsnittsprisene er gjennomsnittet av elspotprisen i hvert elspotområde, pluss mva. og påslag.

Leveringsplikt

NVEs beregninger viser at antallet husholdningskunder på leveringsplikt økte med 1 600 fra andre til tredje kvartal 2014, til totalt 63 500. Dette er en nedgang på 8 800 husholdningskunder sammenlignet med tredje kvartal i 2013. Andelen husholdningskunder på leveringsplikt utgjorde 2,5 % av kundene i husholdningsmarkedet i tredje kvartal 2014, noe som er 0,4 % lavere enn på samme tid i fjor.

I næringsmarkedet gikk antallet næringskunder på leveringsplikt ned med 700 fra andre til tredje kvartal 2014, til totalt 11 500. Andelen næringskunder på leveringsplikt utgjorde 3,8 % av kundene i næringsmarkedet i tredje kvartal 2014, en lik andel som i tredje kvartal 2013.

Figur 4: Antall husholdningskunder på leveringsplikt. Kilde: NVE

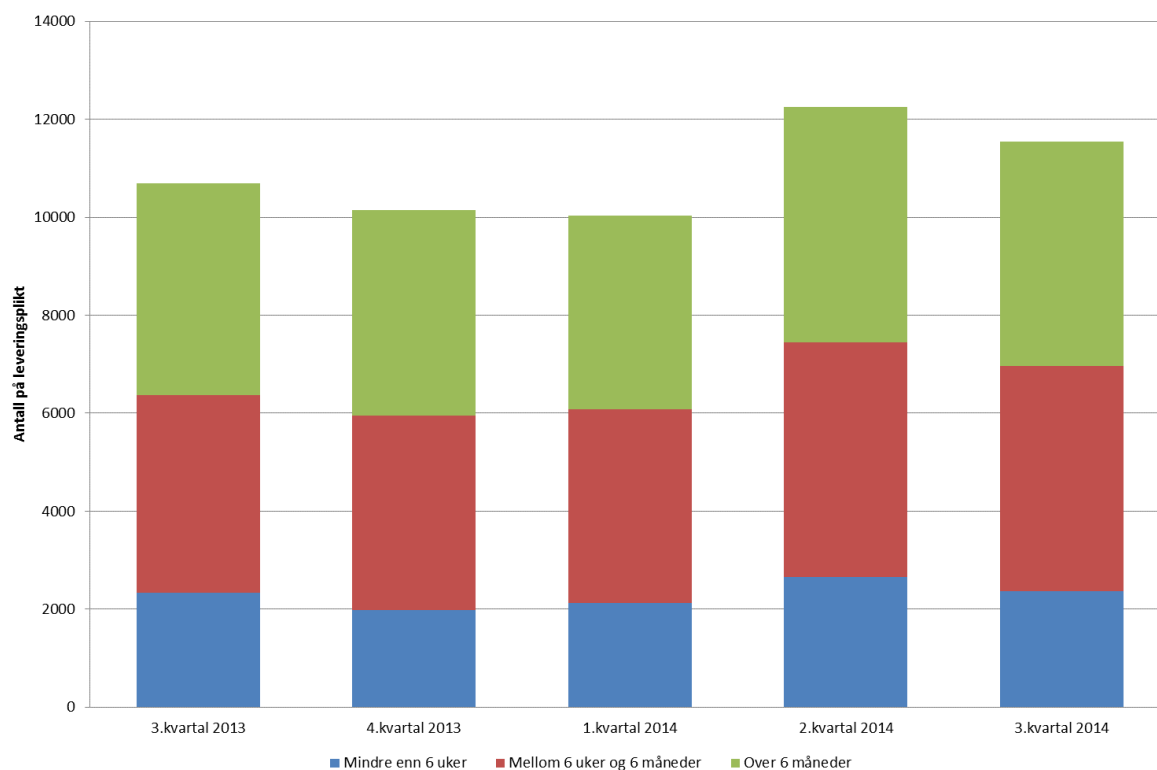
Tabell 4: Andel husholdningskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Husholdningskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
3.kvartal 2013	2,9 %	2,5 %
4.kvartal 2013	2,4 %	1,9 %
1.kvartal 2014	2,3 %	2,0 %
2.kvartal 2014	2,4 %	1,6 %
3.kvartal 2014	2,5 %	2,1 %

Tabell 4: Andel næringskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Næringskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
3.kvartal 2013	3,8 %	1,1 %
4.kvartal 2013	3,5 %	1,3 %
1.kvartal 2014	3,4 %	1,1 %
2.kvartal 2014	3,8 %	0,8 %
3.kvartal 2014	3,8 %	1,5 %

Figur 5: Antall næringskunder på leveringsplikt. Kilde NVE

Om undersøkelsen

NVE har siden 1997 gjennomført kvartalsvise undersøkelser av leverandørskifter og kraftleverandørers markedsdominans i sluttbrukermarkedet for kraft, og undersøkelsene bidrar til NVE sitt arbeid med å følge med på om sluttbrukermarkedet for elektrisitet fungerer tilfredsstillende. Dette er et ledd i arbeidet med å undersøke om sluttbrukermarkedet fungerer tilfredsstillende.

Fra 1999 ble undersøkelsen utvidet fra å omfatte husholdningskunder til også å inkludere næringskunder. I fjerde kvartal 2013 deltok 44 av de største nettselskapene med distribusjonsnett i Norge i undersøkelsen.¹ De 44 nettselskapene omfatter i fjerde kvartal 2013 omtrent 90 prosent av husholdningsmarkedet og omtrent 94 prosent av næringsmarkedet. De innsamlede tallene for leverandørskifter skaleres opp i henhold til det totale antall husholdnings- og næringskunder for å bedre representere hele sluttbrukermarkedet. Tallet på abonnement for husholdningskunder og hytter/fritidsboliger er beregnet til å være om lag 2 497 000. Totalt antall næringskunder er beregnet å være om lag 347 100.